

Analogická aplikace položek bolestného

František Vorel
Soudnělékařské oddělení
Nemocnice České Budějovice, a. s.

Z preambule Metodiky

- 1) Smyslem náhrady za bolest je vedle samotného bolestivého stavu odškodnit i určitou míru nepohodlí, stresu či obtíží spojených s utrpěnou zdravotní újmou, a to v rozsahu, v němž tyto zásahy do osobnostní sféry poškozeného z povahy věci souvisí s bolestí obvykle doprovázející stavy popsané v jednotlivých položkách (tzv. bolest v širším smyslu).

Z preambule Metodiky 2

2) Chybí-li v přehledu bolesti pro některý typ poškození výslovná položka, použije se pro účely bodového ohodnocení položka, která se svou povahou a závažností nejvíce blíží příslušnému poškození.

Analogie

Z preambule Metodiky 3

3) Bolest může vznikat jak při samotné škodné události, tak při léčení či odstraňování následků újmy na zdraví.

Z preambule Metodiky 4

- 4) Pouze první operace u zlomenin a uzavřených poranění kostí či jiných systémů organismu se hodnotí jako otevřená rána (součást bolesti utrpěné při škodné události). Případné další operace či jiné obdobné invazivní zákroky se hodnotí samostatně podle položek, které odpovídají charakteru zásahu při prováděném výkonu.

Analogie

Psychické poruchy

V úvahu přicházejí poruchy, které se rozvíjejí relativně rychle po úraze a nepřecházejí do ZSU (např. delirantní stav po anestézii, porucha přizpůsobení). K jejich uplatnění je nutné mít psychiatrické vyšetření.

V Metodice nejsou speciální položky, je možné per analogiam použít:

S0600	Otřes mozku - lehký	20 bodů
S0601	- těžký	60 bodů
S0620	Difúzní axonální poranění mozku - lehké, reverzibilní (GCS 15)	100 bodů
S069	Jiná nitrolební poranění	200 bodů

Analogie

S odkazem na analogii se chybně používají položky nezraněných orgánů

Příklad

S049 Poranění jiných mozkových nervů (n. recurrens) 30

S16 Poranění svalů a šlachy v úrovni krku

(nepohyblivost hlasivky a svalů ji ovládajících) 5x20

Obecně

Při poranění nervu je zahrnuto i poranění svalů, který je nervem zásoben)

Nutné prostudovat kompletní dokumentaci, zejména chorobopis, nejen propouštěcí zprávu!

Hodnocení zdravotnických výkonů

Nejčastější zdravotnické výkony a jejich možné hodnocení

- T174 Cizí těleso v průdušnici za intubaci
- T172 Cizí těleso v hrtanu za laryngeální masku
- T1910 Cizí těleso v močovém měchýři za močový katétr
- T180 Cizí těleso v ústech za Sauerovy dlahy
- T1820 Cizí těleso v žaludku za gastroskopii nebo žaludeční sondu
- S253 Poranění podklíčkové žíly za centrální žilní katetr
- S552 Poranění povrchní žíly předloktí za periferní žilní katetr
- S0600 Otřes mozku lehký za celkovou anestézie

Argumenty proti hodnocení zdravotních výkonů

- 1) Pacient nemohl stavy (některé z uvedených) vnímat nepříznivě – při operaci byl v narkóze. O zavedení intubace při operaci ani cévkování nevěděl a tedy jej nemohl nijak nepříznivě vnímat.
- 2) První operace u zlomenin a uzavřených poranění kostí či jiných systémů organismu se hodnotí jako otevřená rána, případné další operace či jiné obdobné invazivní zákroky se hodnotí samostatně podle položek, které odpovídají charakteru zásahu při prováděném výkonu.

Argumenty proti hodnocení zdravotních výkonů

- 3) Nelze srovnávat bolest vzniklou zraněním s lékařským zákrokem
- 4) Hodnocení zdravotních výkonů je obsaženo v bodovém ohodnocení vlastního úrazu (např. u operace zlomeniny se vždy používá celková anestezie a intubace, u hospitalizace se prakticky vždy kanyluje žíla)

Argumenty pro hodnocení zdravotních výkonů

- 1) Metodika: „Bolest může vznikat jak při samotné škodné události, tak při léčení či odstraňování následků újmy na zdraví.“
- 2) Mnohdy jde o závažný zásah do základních životních funkcí (intubace, anestézie) s možnými někdy i dlouhodobými obtížemi (poruchy vstřípivosti, zapomínání, zvracení, bolesti v krku, polykání, chrapot, psychické potíže), zákrok má významná rizika
- 3) Cizí těleso v průdušnici (žaludku, močovém měchýři) nepochybně bylo, a nemělo by být tedy rozhodující, zda v daný okamžik pacient cizí těleso vnímá (podle stejné logiky by nenáleželo bolestné při vdechnutí cizího tělesa, např. zubní protézy v bezvědomí po poranění mozku).

Argumenty pro hodnocení zdravotních výkonů

- 4) Hodnocení zdravotních výkonů nemůže být obsaženo v bodovém ohodnocení vlastního úrazu, neboť stejný úraz se léčí různě (např. operace může probíhat v celkové nebo svodné anestézii, zajištění dýchacích cest intubací nebo laryngeální maskou, někdy je nutné použít močový katétr, jindy ne atd.)

Kompromis pro hodnocení zdravotních výkonů?

Uplatnit pouze polovinu bodů?

Další otázky spojené s hodnocením zdravotních výkonů

- 1) Bodovat opakované zákroky pokaždé (např. každé zavedení periferního žilního katetru, výměna močového katetru, výměna centrálního katetru, opakované anestezie)?
- 2) Bodovat každý den (např. cizího tělesa v ústech – Sauerovy dlahy)?

Další otazníky kolem hodnocení bolesti

- 1) Bodovat oboustranná či násobná zranění 2x a vícekrát? (kontuze plic, ruptura tenkého střeva, ložiskové poranění mozku)
- 2) Pokud lze bodovat podle více položek, uplatnit všechny? Např. dvě zlomeniny pánevních kostí lze vždy bodovat i jako S3270 Zlomeniny pánve

Zlomeniny pánve

S3210 Zlomenina kosti křížové		90
S3220 Zlomenina kostrče		60
S3230 Zlomenina kyčelní kosti		150
S3240 Zlomenina acetabula - jednoduchá	150	
S3241 - komplikovaná		200
S3250 Zlomenina kosti stydké (jedno raménko)	40	
S3270 Zlomeniny pánve - bez instability pánevního kruhu		
	160	

Další otazníky kolem hodnocení bolesti

- 3) Jak bodovat plošné rány (např. odběr kůže k autotransplantaci)?
- 4) Komplikace - zvýšení jen ve vztahu k položkám, jichž se komplikace týká, což u některých komplikací nelze určit: např. psychická alterace, flebotrombóza, pneumonie, resuscitace, DIC.

Další otazníky kolem hodnocení bolesti

5) Posouzení předchorobí

a) Poranění již poškozeného orgánu

např. distorze krční páteře u osoby s již dříve léčenou C páteří
nebo v terénu chronicky změněné páteře spondylartrózou,
poranění rotátorové manžety

b) Poranění při chronickém onemocnění

např. zlomeniny (žeber) při osteoporóze

Další otazníky kolem hodnocení bolesti

6) Má znalec slepě přebírat diagnózy ze zdravotnické dokumentace?

- otřes mozku (S0600), hospitalizace „na pozorování“
- distorze krční páteře (S134)
- suspektní zranění (zlomeniny, kontuze plic)